

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 158/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť T. S., B., zastúpeného advokátom JUDr. D. I., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/1998, za účasti Okresného súdu Bratislava V, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2008 doručená sťažnosť T. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/1998.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 112/07 zo 17. júla 2007 doručenom jeho právnenému zástupcovi 13. septembra 2007 bolo rozhodnuté, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/1998 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, okresnému súdu bol daný príkaz konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk a úhrada trov konania v sume 6 296 Sk.

V sťažnosti bolo ďalej okrem iného uvedené:

„Ústavný súd vo svojom odôvodnení okrem iného skonštatoval, že konanie okresného súdu bolo i po deviatich rokoch stále na začiatku, v merite veci ešte nebolo vydané ani prvostupňové rozhodnutie a stav právnej neistoty sťažovateľa nebol odstránený.

Predmetom konania a rozhodnutia súdu v posudzovanej veci je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Označený predmet súdneho konania nie je právne zložitý, pretože je jednoznačne upravený Občianskym zákonníkom (§ 150 OZ - čo do spôsobu a zásady vyporiadania), resp. inými právnymi predpismi (napr. oceňovanie nehnuteľností).

V prebiehajúcom súdnom konaní mám postavenie odporcu. Napriek tejto skutočnosti aktivita smerujúca k skorému skončeniu súdneho konania vychádza jedine z mojej strany. Ako to vyplýva zo spisového materiálu, niekoľkokrát a v rôznych variantoch som okresnému súdu predložil návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Na tieto moje návrhy navrhovateľka nereagovala a v konaní nebola zatiaľ vôbec vypočutá. Okresný súd nezabezpečil účasť navrhovateľky na pojednávaní a nevyužil na tieto účely zákonné donucovacie prostriedky.

Okresný súd svojou nečinnosťou značnou mierou prispel k súčasnému stavu súdneho konania, a to, že ani po uplynutí viac ako 9,5 roka od začatia konania súd v merite veci nerozhodol.

Zároveň poukazujem na to, že, ako som uviedol v bode III. tejto sťažnosti, okresný súd nekoná bez zbytočných prietáhov napriek tomu, že mu ústavný súd nálezom, od právoplatnosti ktorého uplynulo viac ako šesť mesiacov, prikázal konať v mojej veci bez zbytočných prietáhov.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde uznesením prijal na ďalšie konanie môj podnet v celom rozsahu,

2. podľa § 56 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 a ods. 5 zákona o ústavnom súde nálezom rozhodol/ že

a) základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/98 porušené bolo,

b) Okresnému súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/98 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov,

c) sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 200.000,- Sk (slovom dvestotisíc slovenských korún), ktoré je mu Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu,

d) Okresný súd Bratislava V je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohoto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým boli podľa jeho názoru spôsobené zbytočné prietahy a malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľ je v tomto konaní v procesnom postavení odporcu.

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 180/1998 v období do 13. septembra 2007

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

S poukázaním na citovaný článok ústavy a ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v období do 13. septembra 2007 ako neprípustnú z dôvodu predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu v tejto veci - nález sp. zn. III. ÚS 112/07 zo 17. júla 2007. Predmetný nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 13. septembra 2007.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 180/1998 v období po 13. septembri 2007

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a so súvisiacim spisom okresného súdu dospel k záveru, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti proti postupu okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 180/1998 v období po 13. septembri 2007 vychádza z doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom v období po doručení nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 112/07 zo 17. júla 2007, ktorým bol vyhodnotený postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/1998 v súvislosti s namietanými zbytočnými prieťahmi v označenom konaní od jeho začatia (16. júna 1998) do doručenia predchádzajúcej sťažnosti ústavnému súdu (1. marca 2007). Uvedený nález ústavného súdu bol právnemu zástupcovi sťažovateľa podľa jeho vyjadrenia doručený 13. septembra 2007. Od tohto dátumu bol ďalší priebeh preskúmaného konania takýto:

- termín pojednávania nariadeného na 3. október 2007 bol z dôvodu účasti zákonnej sudkyne na školiacom seminári zrušený a bol nariadený nový termín pojednávania na 8. október 2007,

- podaním doručeným okresnému súdu 19. septembra 2007 právny zástupca navrhovateľky ospravedlnil svoju neúčast', ako aj neúčast' navrhovateľky na pojednávaní nariadenom na 8. október 2007,

- pojednávanie uskutočnené 8. októbra 2007 bez účasti navrhovateľky a jej právneho zástupcu bolo po prednese sťažovateľa odročené za účelom ustanovenia znalca,

- na základe pokynu zákonnej sudkyne z 10. októbra 2007 okresný súd požiadal prípismi z 15. októbra 2007 o zaslanie podkladov Daňový úrad B., Správu katastra B., Správu katastra M. a súčasne zaslal žiadosť (dátum uvedený na žiadosti „10/10/2007“) o vykonanie dôkazu dožiadanému Okresnému súdu Břeclav v Českej republike (ďalej len „Okresný súd Břeclav“),

- 5. novembra 2007 bola okresnému súdu od Okresného súdu Břeclav doručená žiadosť o doplnenie náležitostí pre vykonanie dôkazu,

- na základe pokynu zákonnej sudkyne z 8. novembra 2007 okresný súd požiadal prípismi zo 14. novembra 2007 o zaslanie podkladov Daňový úrad B. a Daňový úrad B.,

- 1. februára 2008 bolo okresnému súdu doručené oznámenie dožiadaného Okresného súdu Břeclav, že z dôvodu nedoplnenia požadovaných informácií nemohol žiadosti vyhovieť,

- 18. februára 2008 bol okresnému súdu doručený na vedomie návrh sťažovateľa na riešenie sporu mimosúdnu cestou,

- uznesením zo 6. apríla 2008 okresný súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie z odboru odhadu hodnoty nehnuteľností a ustanovil súdneho znalca, aby požadovaný znalecký posudok vypracoval do 2 mesiacov odo dňa doručenia tohto uznesenia,

- 8. apríla 2008 okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 3. jún 2008.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že od doručenia nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 112/07 zo 17. júla 2007 právnomu zástupcovi sťažovateľa (13. septembra 2007) do podania tejto novej sťažnosti ústavnému súdu (31. marca 2008) namietajúcej pokračujúce prietahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 180/1998

uplynulo iba necelých sedem mesiacov. Dĺžka tohto obdobia objektívne sama osebe vyvoláva pochybnosť o možnosti relevantného vyslovenia existencie pokračujúcich zbytočných prietáhov v konaní.

Je pravdou, že okresný súd nepostupoval dostatočne efektívne pri vybavovaní dožiadania prostredníctvom Okresného súdu Břeclav a tiež s väčším časovým odstupom ako je obvyklé ustanovil znalca na ocenenie hodnoty nehnuteľností, avšak tieto pochybenia podľa názoru ústavného súdu nedosahujú takú intenzitu, že by na ich základe bolo možné vysloviť, že postupom okresného súdu v označenom konaní došlo k zbytočným prietáhom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd sa nemohol stotožniť ani s tvrdením uvedeným v sťažnosti, podľa ktorého *„Okresný súd nezabezpečil účasť navrhovateľky na pojednávaní a nevyužil na tieto účely zákonné donucovacie prostriedky“*. V tejto časti sťažnosťou napadnutého konania sa uskutočnilo iba jedno pojednávanie (8. októbra 2007), ktorého sa navrhovateľka ani jej právny zástupca nezúčastnili, avšak svoju neúčasť vopred písomne ospravedlnili a okresný súd ju zobral na vedomie.

Ústavný súd taktiež nemohol akceptovať ani tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd je od 14. novembra 2007 až do podania sťažnosti ústavnému súdu úplne nečinný, pretože 18. februára 2008 bol okresnému súdu doručený na vedomie návrh sťažovateľa na riešenie sporu mimosúdnu cestou, a preto okresný súd poskytol účastníkom konania na tento účel potrebný časový priestor. Následne okresný súd 6. apríla 2008 ustanovil znalca a 8. apríla 2008 nariadil pojednávanie na 3. jún 2008.

Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu treba poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietáhami, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet

(napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd už rovnako judikoval, že „nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval ani postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/1998 v období po doručení nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 112/07 zo 17. júla 2007 za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, ktorý nemožno odstrániť, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008